

**ÖA ÖRNSKÖLDSVIKS
ALLEHANDA**

Kris på ortopedien i Ö-vik –
kan tvingas stänga

SUNDSVALLS TIDNING

Nya uppsägningar på
Sundsvalls sjukhus – nu
drabbas akutkirurgin

**TIDNINGEN
ÅNGERMANLAND**

Regionrådet flaggar för ökad
stafettnota

SUNDSVALLS TIDNING

Vårdförbundet larmar: Flest
överbeläggningar i landet –
värst på Sundsvalls sjukhus

**TIDNINGEN
ÅNGERMANLAND**

Västernorrland sämst –
längst köer till vård i landet

SUNDSVALLS TIDNING

Patienterna protesterar:
"Katastrof och förfall"

**ÖA ÖRNSKÖLDSVIKS
ALLEHANDA**

Regionen går upp i stabsläge
– stora problem med
bemanningen

SUNDSVALLS TIDNING

Kurt, 85, fast i vårdkarusell –
dottern Kristina: "Inte
värdigt"

SUNDSVALLS TIDNING

Vårdkris kan skrämma bort
blivande sjuksköterskor

**ÖA ÖRNSKÖLDSVIKS
ALLEHANDA**

Regiondirektören pressas av
krisen: "Jag är mycket
bekymrad"

**ÖA ÖRNSKÖLDSVIKS
ALLEHANDA**

Insändare

Vad gör vår region för att
locka hit fler sjuksköterskor?

**TIDNINGEN
ÅNGERMANLAND**

Vårdkrisen skapar oro i
näringslivet – riskerar
försvåra rekryteringen av
toppkrafter

**ÖA ÖRNSKÖLDSVIKS
ALLEHANDA**

Överbeläggningar på Ö-viks
sjukhus: "Ett ansträngt
halvår"

SUNDSVALLS TIDNING

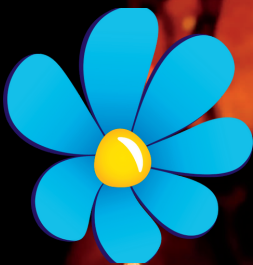
Cancervården har tappat 15
sjuksköterskor: "Det här är
kännbart"

Krisplan för Region Västernorrland

Vi skapar ljus i mörkret

Sjukvårdspartiet
Västernorrland

K
D

Till regionfullmäktige

Vi föreslår regionfullmäktige att fastställa Sjukvårdspartiets, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas gemensamma ändring- och tilläggsförslag till regionstyrelsens förslag till budget för 2023 samt plan för 2024 och 2025.

Att anta Sjukvårdspartiets, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas gemensamma krisplan samt bilaga som övergripande inriktningsdokument för regionens verksamheter i berörda delar.

Härnösand den 29 november 2022

Robert Thunfors (SJVP)
Gruppledare

Mats Hellhoff (SD)
Gruppledare

Henrik Sendelbach (KD)
Gruppledare

Region Västernorrland kan inte vänta – Vi behöver en krisplan som skapar ljus i mörkret

Nu gäller det att ta sjukvården i Västernorrland ur dess djupa kris. I många avseenden är sjukvården här sämst i Sverige med längre köer, fler överbeläggningar och färre vårdplatser i förhållande till befolkningen än i något annat län.

Det beror på att sjukvården i Region Västernorrland under två mandatperioder har styrts av politiker från Socialdemokraterna och Moderaterna med en övertro på centralisering och stordrift. Deras politik har skapat långa vårdköer, överbeläggningar, korridorvård, inställda operationer, långa transporter, skadade patienter och till och med dödsfall.

Eftersom antalet patienter inte minskat utan ökat, har detta också lett till kraftigt ökade kostnader. Samtidigt har en allt värre överbelastning gjort att personal slitit ut sig och allt fler lämnat regionen. Situationen har då blivit ännu värre för den personal som är kvar. Resultatet är en farlig nedåtgående spiral och en djup kris med allt sämre patientsäkerhet.

Situationen har blivit särskilt allvarlig på Sundsvalls sjukhus. Där har man mer överbeläggningar – fler patienter än riktiga vårdplatser – än något annat sjukhus i Sverige. ”Korridorvård” har blivit vardag.

Grunden till de flesta av regionens problem är den brist på personal som orsakat en för många ohållbar arbetssituation och därför också personalflykt. Detta har i sin tur skapat både allt större rekryteringsbehov, allt värre rekryteringsproblem och allt högre kostnader för personalbristen – för övertider och för hyrpersonal.

En nyckelfråga är då hur regionen att trots allt detta ska kunna rekrytera och behålla all den personal som behövs. Hur ska man kunna visa att man nu står för en annan politik än den som fått så många att lämna regionen?

Det som behövs är något som visar en tydlig kursändring för en annan politik så att det uppmärksammas i hela Vårdsverige. Vi behöver också en ny organisationskultur i regionen. Den ska bygga på tillit, ansvar och delaktighet. Denna kulturförändring börjar med ett annat politiskt ledarskap som lyssnar och för dialog med personal inom regionens alla verksamheter.

Sjukvårdspartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna är beredda att göra den kurs- och kulturförändringen.

Vi vill göra den genom att ge vårdpersonalen ett löneyft som andra partier inte ens vågat föreslå eller valt att kompromissa bort. Lönerna för regionens vårdpersonal ska inte längre ligga bland de lägsta i Sverige utan ska vara konkurrenskraftiga och väl över riksgenomsnittet. Även om en kraftig löneökning inte är det enda viktiga, eller ens det viktigaste, har den i det här läget ett signalvärde som verkligen behövs.

Vårdpersonalen ska också med oss i ledningen genom rekrytering och full bemanning få bättre arbetsförhållanden och vettiga arbetsscheman. De ska få karriärmöjligheter utan att behöva lämna vårdverksamheten, närvarande chefer med beslutsmandat och verkligt inflytande för personalen. Dessa förändringar kan bara ske steg för steg allt eftersom den nya personalpolitiken ger resultat i form av mer personal. Eftersom krisen i regionen förvärras så snabbt bör därför de inledande förändringarna, löneökningarna, införas så snabbt som möjligt och i varje fall under 2023.

Ett viktigt problem är att besluten genom det nuvarande länskliniksystemet har flyttats bort från verksamheterna och de som jobbar med patienterna. Ledningen ser varken problemen och eller konsekvenserna av sina beslut. Som våren 2022 när den politiska majoriteten med Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna gjorde en lönesatsning som skulle minska missnöje och personalflykt. Det misslyckades. Eftersom man inte hade tillräcklig kontakt med personalen blev resultatet i stället fler massuppsägningar.

Under covid-19 visade det sig hur lokalt ledarskap kan fungera när man kringgick länskliniksystemet till förmån för lokala lösningar och samverkan mellan olika avdelningar och sjukhus. Och på Örnsköldsvik sjukhus klarade för några år sedan informellt samarbetande vårdpersonal på några timmar av ett problem med personalrekrytering som tidigare förefallit olösligt.

Dagens sjukvårdsmodell med länskliniker måste på sikt förändras och flertalet länskliniker införlivas i tre närsjukvårdsområden med lokala ledningar. Det innebär att befogenheter och ansvarsområden decentraliseras och förenklas.

Därigenom skapas större delaktighet för personalen. Chefer ska skapa förutsättningar för medarbetare att kunna ta eget ansvar och självständigt lösa dagliga problem. Med lokal ledning och styrning kan man lättare rekrytera och behålla personal. Den viktigaste resursen för rekrytering är de som redan arbetar inom verksamheten.

Chefer som är närvarande i verksamheten kan bättre möta olika lokala förutsättningar. Det underlättar också personalinflytande och samverkan mellan olika verksamhetsområden samt samarbete med patientföreningar.

Den politiska styrningen måste decentraliseras och samverkan behöver öka. Därför föreslår Sjukvårdspartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna att regionen inför tre närsjukvårdsberedningar med regionpolitiker och kommunpolitiker från berörda kommuner och på sikt ska det införas lokala styrelser i närsjukvårdsområdena.

Fackliga organisationer måste få möjlighet att delta på nämnder och styrelsemöten och patientföreningarna måste också bli involverade i det politiska processerna. Därför föreslår vi ett nytt samverkansråd med dessa. Medborgarna ska bli betydligt mer delaktig under mandatperioderna och därför föreslår vi att allmänhetens frågestund och medborgarförslag införs i regionfullmäktige.

Löner

En lönesatsning om ytterligare 160 miljoner (totalt 250 miljoner) per år ska genomföras under mandatperioden med början redan 2023 och med syfte att öppna fler vårdplatser och att behålla personal, få tillbaka tidigare anställd personal samt rekrytera ny personal. Region Västernorrlands lönenivåer ska vara högre än riksgenomsnittet.

Även andra ersättningar som exempelvis ersättning för obekväm arbetstid ska ingå. Målgrupp för satsningen är i huvudsak sjuksköterskor, övrig vårdpersonal samt enhetschefer inom hälso- och sjukvården. Fördelningen ska ske i förhandling med fackliga organisationer.

Att exempelvis lägga 50 miljoner extra per år skulle generera 665 kr för alla medarbetare och månad inom hälso- och sjukvården.

Med vår satsning och våra prioriteringar på 160 miljoner skulle det exempelvis innebära i snitt 5 000 kr mer i månaden för en specialistsjuksköterska och i snitt 2 500 kr mer i månaden för en sjuksköterska.

I praktiken skulle det kunna innebära en lönehöjning upp mot 8000 – 10 000 kr i månaden extra för vissa yrkesgrupper med tidigare beslutade lönesatsning under våren 2022.

Vi föreslår:

- 160 miljoner kr extra (totalt: 250 miljoner) i lönesatsning per år från 2023, ackumulerat 640 miljoner på en mandatperiod.

Arbetsmiljö och trivsel

För Sjukvårdspartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna är det självklart att regionen ska ha en god arbetsmiljö med personal som trivs och med personalförmåner som motsvarar det normala på den övriga arbetsmarknaden.

Detta ska ersätta belöningar på nivån utlottning av fruktkorgar eller presentkort i stället för lön och nu senast i form av indragen julbelysning i personalrum. Sådana åtgärder tyder på att den politiska majoriteten har dålig kontakt både med verkligheten och med personalen.

En inventering av den befintliga arbetsmiljön i Region Västernorrland ska påbörjas omedelbart i syfte att identifiera arbetsmiljöbrister och inhämta information och förbättringsförslag direkt av dem som berörs.

En översyn ska utan dröjsmål påbörjas för att kartlägga och utöka personalens möjligheter att påverka arbetstidens förläggning med syfte att bland annat utjämna negativa effekter av tidigare arbetstidsreformer.

Vi föreslår:

- Trivselpeng på 1200 kr per medarbetare i hela regionen per år som kan användas fritt för personalgruppen för att exempelvis äta julbord, afterwork, sommaravslutning eller ha fredagsfika tillsammans. (7,8 miljoner).
- Arbetsmiljöfrämjande åtgärder som exempelvis arbetsskor, trivselbefrämjande åtgärder i personalutrymmen och tekniska hjälpmedel (5 miljoner).
- Friskvårdsbidraget höjs från 1500 kr till 4000 kr (8,1 miljoner).

Rekryteringsinsatser

Aktiva insatser ska riktas mot tidigare anställda sjuksköterskor och annan vårdpersonal för att erbjuda dem återanställningar. Förutom en högre lönenivå ska en bred palett av olika personalförmåner och karriärmöjligheter erbjudas, såväl för att rekrytera som för att få anställd personal att stanna kvar.

Regionen ska aktivt arbeta med att säkra sin vikariebemanning. Detta kan till exempel ske genom att inrätta en intern regional bemanningsenhet.

Vi säger nej till dyra och ineffektiva förslag som exempelvis en månadslön extra vid anställning eller rekryteringsbonus för att locka personal. Det är personalen som är regionens

bästa rekryterare. De rekommenderar bara arbetsplatser där de själv trivs och har goda arbetsvillkor.

Mittuniversitetet och folkhögskolor som erbjuder möjligheter för både ny- och vidareutbildning inom vården är självklara partners för regionens personalförsörjning.

Sjukvårdspartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna vill öka regionens samverkan och samarbete med Mittuniversitetet för att säkra en god kompetensförsörjning.

Vi ser det också som angeläget att regionens tjänstepersoner eller ledande politiker tar plats i Mittuniversitetets styrelse. En hemställan om detta bör göras till Mittuniversitetet och/eller regeringen.

Vi föreslår:

- Att inrätta en regional bemanningsenhet under 2023.
- Att folkhögskolorna får ett utökat uppdrag att bidra till hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.
- Att regionen verkar för ett utökat samarbete med Mittuniversitetet och deltar i dess ledning.

Karriär- och kompetensutveckling

Regionen behöver inrätta karriärtjänster för erfarna och yrkesskickliga sjuksköterskor och undersköterskor. Det kan exempelvis handla om coachning, handledarskap, introduktion, vårdutveckling eller vidareutbildning till avancerad specialistsjuksköterska.

Regionen behöver också stärka möjligheterna till kompetensutveckling och kontinuerligt stöd för personalen. Det ska också finnas bra möjligheter att vidareutbilda sig inom yrket, både på fritiden men också på arbetstid.

Vi föreslår:

- Införa karriärtjänster i form av utvecklingssjuksköterskor och utvecklingsundersköterskor som både arbetar i vården och har avsatt arbetstid för vårdnära utveckling.
- Skapa fler möjligheter att vidareutbilda sig till sjuksköterska eller specialistsjuksköterska. Exempelvis utbilda sig på betald arbetstid.
- Ge möjlighet till betald tjänstledighet med 5 arbetsdagar per år för obligatoriska moment eller tentamen införs. Möjlighet att få betalt för kurslitteratur med 50% upp till 3000 kr. Båda under förutsättning att det är studier som är till fördel för arbetsuppgifterna (1 miljon).

Administration

Den förvuxna administrationen behöver minskas kraftigt. Den har utan någon samlad analys eller deklarerad politisk vilja tillåtit växa okontrollerat. Mängden av exempelvis verksamhetsutvecklare och andra tjänster har ökat kraftigt sedan länsklinikerna kom till. Sedan år 2013 har antalet årsarbeten inom administration ökat med ca 15 %.

Situationen förvärras av att regionens administration, som i stor utsträckning mer är en belastning än ett stöd för vården, ofta producerar beslutsunderlag som i stället för att åstadkomma god och rationell vård bevarar och förstärker den centrala, toppstyrda organisationen och skapar en ännu mer centraliserad sjukvård.

Gedigna erfarenheter från andra delar av svensk sjukvård visar, att verksamhetsutveckling som verkligen fungerar ger bättre vård och lägre kostnader. Men vårdutvecklingen inom regionen, bedrivs i huvudsak av projektledare, administratörer eller chefer, som inte befinner

sig i den direkta vården. Vi vill ha en vårdutveckling som görs av aktiv sjukvårdspersonal utifrån behov som man ser i den dagliga verksamheten.

En nedskärning av administrationen ska göras så att icke vårdnära administrativt arbete som belastar vården och skapar ingen eller liten nytta ska avskaffas. Resurser ska flyttas till kärnverksamheten och förstärka sjukvården.

Administrativ personal som ska tas bort men har en vårdutbildning ska erbjudas tjänster som vårdpersonal inom primär- eller specialistvård. Vi uppskattar att åtminstone 50 helårsarbeten därigenom kan erbjudas tjänst på vårdavdelning eller klinik under 2023 och 2024.

Regionen ska optimera sina upphandlingar och utöka sin samverkan med länets kommuner och med andra regioner för att bygga ut kompetensen kring upphandlingar för att minska kostnaderna. Processen kring upphandlingarna ska förenklas och man ska sätta ändamålsenliga krav. Krav ska också ställas på goda arbetsvillkor och löner enligt kollektivavtalsliknande villkor.

Regionen ska också verka för att dela upphandlingar för att ge lokala småföretagare bättre förutsättningar. Detta är särskilt viktigt för att ha en livskraftig landsbygd och för både länets och rikets självförsörjning.

Vi föreslår:

- Inför anställningsstopp för administrativ personal den 1 januari 2023. Dispens kan ges enligt "farfars-principen" eller slutlig prövning av regiondirektören.
- Minska administrationen med mål om 25% helårsarbeten. Det sänker ramen för administrativa kostnader med ca 200 miljoner inom mandatperioden.
- Genom effektivare upphandling sänka kostnaden för varor/tjänster med minst 10 % under planperioden. En besparing som borde generera ca 280 miljoner.

Översyn av regionens medverkan i olika samverkansorgan

Regionen är med i en mängd samverkansorgan, politiska nätverk och projekt. De samlade kostnaderna är 10-tals miljoner kronor årligen enbart i årliga ekonomiska insatser och medlemsavgifter. Till detta kommer kostnader i form av att tjänstemän avsätter arbetstid. Tillsammans med arvoden till politiker, kostnader för resor, övernattningar och traktamenten blir det stora summor.

Vi vill ha en översyn som gör en krass och saklig bedömning med utgångspunkt från frågan: Behöver regionen verkligen vara med i alla dessa samarbetsorgan? Vore det inte bättre att lägga ner mer tid, kraft och resurser på de samverkansorgan som verkligen gör skillnad för länet än att vara med överallt.

Vi föreslår:

- att regionen utvärderar sitt engagemang i samverkansorgan och politiska nätverk.
- att efter utvärdering får regionstyrelsen i uppdrag att ta fram beslutsunderlag till fullmäktige och föreslå vilka samverkansorgan och politiska nätverk man ska vara kvar i och vilka man ska avsluta. Målet är att spara minst 5 miljoner kronor årligen.

Tre akutsjukhus i Västernorrland

Sjukhusen i Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsviks ska erbjuda grundläggande bas- och akutvård i sina geografiska områden. Sundsvalls sjukhus är regionens länssjukhus. Sollefteås och Örnsköldsviks sjukhus är länsdelssjukhus.

Fler vårdplatser måste öppnas vid alla tre sjukhusen för att minska överbeläggningar och korridorvård. Patienttransporter mellan sjukhusen ska minimeras. Antalet geriatriska vårdplatser vid alla tre sjukhusen ska ökas och den akutgeriatriska avdelningen i Sundsvall ska åter öppnas.

Alla ska ha en värdig vård i livets slutskede och därför vill vi satsa på den palliativa vården. Vi vill tillsammans med andra parter se över frågan om ytterligare ett hospice i länet, exempelvis i Örnsköldsvik.

Vårt mål är att under mandatperioden öppna akut kirurgi, akut ortopedi, akut kvinnosjukvård och BB/förlossning vid sjukhuset i Sollefteå. En fungerande akut kirurgi är en förutsättning för att öppna BB/förlossning. Verksamheten ska ske patientsäkert och med egen personal, till större delen från det egna sjukhuset.

Sjukvårdspartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna gör bedömningen att med en annan sjukvårdspolitik enligt våra förslag och en ny politisk ledning skulle möjliggöra att en akutkirurgi i Sollefteå kan återöppnas under 2024 - 2025.

Regionen ska utveckla infrastrukturen för ökade möjligheter för helikoptertransporter till länets tre sjukhus. Om Region Västernorrland ska ha en egen ambulanshelikopterflotta eller om regionen tillsammans med andra regioner i Norrland kan förbättra tillgången till helikopterresurs i länet ska utredas.

Vi föreslår:

- Att sjukhusen i Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsvik öppnar fler vårdplatser som motsvarar de verkliga behoven så att korridorvård och överbeläggningar bara sker i yttersta undantagsfall.
- Antalet geriatriska vårdplatser vid alla tre sjukhusen ska ökas och den akutgeriatriska avdelningen i Sundsvall ska åter öppnas.
- Att en projektering av en ny helikopterplatta vid sjukhuset i Sundsvall påbörjas under 2023.
- Att under planperioden 50 miljoner kronor avsätts i investeringsmedel för ny infrastruktur för helikoptrar.
- Att en utredning tillsätts för att förbättra tillgången till helikopterresurs, antingen i egen regi eller i utökat samarbete med andra regioner i Norrland.

Teknisk innovation

Regionen ska ligga i framkant gällande teknisk innovation. Vi ska investera i modern utrustning för vår vårdpersonal.

Vi föreslår:

- PET/DT-röntgen och kirurgrobot anskaffas till sjukhuset i Sundsvall under 2023.
- Under planperioden ska utredas om det även behövs en kirurgrobot i Örnsköldsvik.
- MR-kamera i Härnösand anskaffas under 2023 eller 2024.
- En utredning tillsätts om ytterligare röntgenkapacitet i länet som ska vara klar 2024.

Primärvård

En fungerande primärvård är en förutsättning för att sjukvården i sin helhet ska fungera optimalt. Det avlastar sjukhusen och kortar vårdköerna. Även i detta avseende är vår nya personalpolitik helt avgörande. Det här är några av våra viktigaste fokusfrågor:

- Patienten ska kunna komma i kontakt med sin hälsocentral samma dag via telefon eller digitalt. Ett minimikrav är att hälsocentralen svarar i telefon när patienten ringer och inte blir hänvisad att återkomma nästa dag.
- Besökstider ska ges inom tre dagar och akuttider samma dag.
- De digitala tjänsterna ska byggas ut och ett bättre samarbete etableras med privata digitala tjänster.
- Hälsocentraler ska kunna drivas i intraprenad.
- Vi vill införa kvälls- och helgöppet på fler hälsocentraler i länet, helst en i varje kommun.
- Vårdutbudet i Härnösand ska utvecklas för att förverkliga visionen om Närvård Härnösand
- Verksamheten vid Ånge hälsocentral ska utredas för att utöka verksamheten och därmed minska patientresorna. Samverkan med Region Jämtland-Härjedalen ska öka.
- Vi vill införa vårdval inom primärvårdsområden där vi bedömer att man på kort och medellång sikt kan kraftigt minska köerna.
- Vårdgarantin ska hållas, annars ska man som patient ha rätt till vård hos annan vårdgivare och ha rätt till ersättning för sina merkostnader.

Vi föreslår:

- Att en utredning tillsätts för att utreda vårdval inom områden där man kan kraftigt minska köerna inom kort och medellång sikt för primärvården. Den ska vara klar senast 1 juli 2023.
- Att en utredning tillsätts för att utreda hur Ånge hälsocentral kan utöka sin verksamhet med mål att minska patientresorna och hur ett utökat samarbete med Region Jämtland-Härjedalen kan se ut. Den ska vara klar under 2023.
- Att regionen ökar sin samverkan samt ser över finansieringen av privata digitala tjänster.

Tandvård

Det finns ett samband mellan tandhälsa och allmän hälsa. Därför är det hälsofrämjande och förebyggande arbetet viktigt för samtliga patientgrupper. Den uppsökande verksamheten för den äldre generationen behöver förstärkas med satsningar på geriatrisk läkarkompetens.

Vidare ska en översyn göras av frisktandvården, för att säkra en likvärdig vård oavsett om man har ett frisktandvårdsavtal eller valt att stå utanför detta.

För barntandvården har Folktandvården ett särskilt ansvar, likaså för bedömningstandvård och nödvändig tandvård. I åldersgrupperna 3 - 15 år har de maximala revisionsintervallen försämrats. Detta ska återställas till 18 månader för att upprätthålla en god tandstatus hos befolkningen. All statistik visar att det lönar sig.

Även i detta avseende är vår nya personalpolitik helt avgörande.

Vi föreslår:

- Att en översyn ska göras av frisktandvården under 2023.
- Att revisionsintervallen ska återställas till 18 månader för barn mellan 3 - 15 år.

Ekonomi

Region Västernorrland befinner sig ett besvärligt finansiellt läge. Under de senaste åtta åren har man höjt skatten, gjort årliga avgiftshöjningar och påtagliga strukturförändringar, men trots detta har de styrande majoriteterna, främst Socialdemokraterna och Moderaterna, inte lyckats åstadkomma någon budget i balans. Regionen har i stället blivit beroende av regeringens "covid-pengar".

Under denna mandatperiod har regionens politiska majoritet, Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna, misslyckats att hantera både hälso- och sjukvården och ekonomin.

Nu har både omvärldsläget och de egna förutsättningarna skapat ett kärvare ekonomiskt klimat för Region Västernorrland. Det beror bland annat på att energipolitiken med dess satsning på icke planerbar vindkraft lett till ökade elkostnader. Kostnaderna för bensin och diesel har närmast fördubblats på grund reduktionsplikten (inblandning av biobränslen).

Detta har tillsammans med kriget i Ukraina orsakat en kraftig och snabbt stigande inflation (i skrivande stund ca 9,7%) som har en stor negativ inverkan på regionens ekonomiska situation.

Till det kommer regionens egna förutsättningar: En åldrande befolkning, rekryteringsproblemen som orsakat enorma kostnader för övertider och hyrpersonal som nu sannolikt närmar sig en miljard. Och redan uppräknings av pensionsskulden bidrar till en kostnadsökning på 265 miljoner jämfört med tidigare beräkningar för 2023. År 2024 är motsvarande belopp 192 miljoner högre.

Vi delar ändå den politiska majoritetens bedömning att det föreligger synnerliga skäl för att inte upprätta en budget förr 2023 där intäkterna överstiger kostnaderna. Att det råder synnerliga skäl att inte återställa underskottet får prövas inför bokslutet.

Satsa - inte bromsa sig ur vårdkrisen

Att få en hållbar ekonomi för Region Västernorrland kräver en annan politik där personalen är i fokus. De ekonomiska effekterna av ett par årtiondens centraliseringspolitik, övertro på stordriftsfördelar samt byråkratisering med ständigt ökad administration har i stället för påstådda besparingar och effektiviseringar lett till kraftiga kostnadsökningar.

Till det kommer de negativa effekterna för sjukvården: Längre vårdköer, brist på vårdplatser och korridorvård, slutkörd personal och skadade patienter.

Det är då ansvarslöst att som den nya majoriteten Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet skjuta lösningarna på problemen in i framtiden och tills vidare låta dem förvärras medan viktiga frågor begravs i utredningar.

Med anledning av omvärldsläget ser vi ökat behov av att öka regionens självförsörjning av el. Vi vill satsa ca 100 miljoner extra under mandatperioden på solceller och energieffektivisering i form av bland annat bättre värmeisolering vid ombyggnation av fastigheter. De stigande elpriserna förbättrar lönsamheten för dessa investeringar. Genom ett bättre planerat och mer professionellt fastighetsunderhåll får vi också en varaktigt bättre ekonomi.

Besparingarna på administration ska utföras med målsättningen en besparing på ca 200 miljoner. I detta ska även ingå en bred översyn av regionens medlemskap i olika samverkansorgan för att kontrollera vilken funktion de faktiskt har. I ett första steg ska den centrala administrationen ses över och anställningsstopp införas.

Under 2023 kommer det att ske blygsamma besparingar på administration men effekten borde kunna bli ca 100 miljoner under 2024 och ytterligare 100 miljoner under 2025-2026.

Personalpolitik som skapar trygghet

Finansieringen av våra samlade förslag kräver att vi vågar satsa oss ur krisen. Den politik som majoriteten vill föra får bara samma ekonomiska följder, stora "överraskande" kostnadsökningar, som man med Socialdemokraterna eller Moderaterna i spetsen har åstadkommit de senaste mandatperioderna.

Vi är beredda att ta ansvar för att säkerställa goda förutsättningar för att uppfylla våra huvuduppdrag, däribland en god och nära vård. En lönesatsning behöver ske i närtid om vi ska kunna utveckla regionen istället för att avveckla den. Den rejäla satsning på sjukvårdspersonalens löner som vi vill genomföra leder stora besparingar i form av lägre hyr- och övertidskostnader. Vi anser att stafettkostnaderna skulle kunna minskas med 100 miljoner under 2023 och åtminstone 200 miljoner under planperioden.

Skattehöjning - ingen långsiktig lösning

Vi tar ansvar för regionens ekonomi genom en hållbar finansiering av hälso- och sjukvården och genom att inte skuldsätta kommande generationer. Finansiella problem löser man med en sund ekonomisk politik och genomtänkta investeringar.

Problembeskrivningen att "regionen inte har råd att satsa" har historiskt egentligen inte haft särskilt mycket att göra med att det fattats pengar. Genom att istället prioritera rätt, samtidigt som man utför besparingar inom lämpliga områden såsom administrationen och onödigt regelkrångel vid upphandlingar, behövs inte någon skattehöjning.

Att höja skatten ser vi inte som någon långsiktig lösning och därför säger vi nej till en skattehöjning. Länets kommuner har sedan tidigare ett högt skattetryck och med en höjd regionskatt riskerar ett par kommuner att hamna på topp bland 10 högsta kommunalskatterna i Sverige.

Budget i siffror

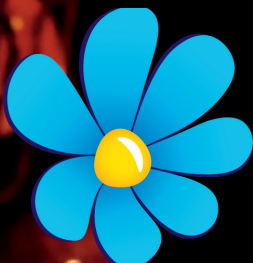
Ändrade resursramar (miljoner kr) i jämförelse med regionstyrelsens förslag. ¹

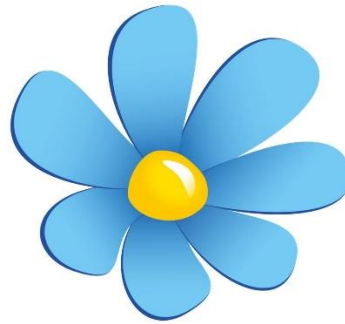
Förslag	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt	Ackumulerat planperioden
Lönesatsning vårdpersonal	-160	-160	-160	-160	-480
Primärvårdssatsning	-50	-75	-75	-75	-200
Tandvårdssatsning	-20	-20	-20	-20	-60
Trivselpeng	-7,8	-7,8	-7,8	-7,8	-31,2
Arbetsmiljöfrämjande åtgärder	-5	-5	-5	-5	-20
Friskvårdsbidrag	-8,1	-8,1	-8,1	-8,1	-24,3
Tjänstledighet studier	-1	-1	-1	-1	-3
Minskad administration	25	100	200	200	325
Minskade staffettkostnader	100	150	200	200	450
Minskat övertidsuttag	45	45	45	45	135
Effektivare upphandling 10%	40	90	150	150	280
Besparing samverkansorgan	1	3	5	5	14
Minskade driftskostnader energi	2	3	5	5	10
Renovering av fastigheter Murberget	0	-3,5	-14,7	-14,7	-18,2
	-38,9	110,6	313,4	313,4	377,3
SJVP+SD+KD resultat	-428	-208	430		
S+M+C resultat	-389	-319	117		
Investeringar	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt	Ackumulerat planperioden
Extra energieffektiviseringar och solceller	20	30	50	50	100
Projektering ny platta Sundsvall	2	0	0	2	2
Helikopterinfrastruktur	0	25	25	25	50
DT-Röntgen Sundsvall	30	0	0	30	30
Kirurgrobot Sundsvall	20	0	0	20	20
MR-Kamera Härnösand	0	14	0	14	14
	72	69	75	141	216

¹ Avskrivningskostnader för investeringar tillkommer.

Sjukvårdspartiet
Västernorrland

Viktiga frågor utöver krisplanen

Regional utveckling

Majoriteten Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiets budgetförslag och politiska program utgår ifrån att befolkningen minskar i Västernorrland med allt fler äldre och därmed med ett ökat försörjningstryck för den arbetande delen av befolkningen.

Trots detta saknas det både en djupare analys och framför allt en plan för vad man ska göra. Vi anser att arbetet med regional utveckling måste bli mer proaktivt och inriktat på nya sätt som främjar befolkningsutvecklingen och inte cementerar befintliga strukturer som visat sig fungera dåligt.

Ett mycket viktigt steg i den riktningen vore att äntligen erkänna att sjukvårdens utveckling är ett av regionens mest kraftfulla regionalpolitiska instrument. Den centraliseringspolitik man hittills fört har haft påtagliga negativa regionalpolitiska effekter.

Samverkan med länets kommuner är avgörande för detta. Det är i kommunerna företag etablerar sig. Regionen bör arbeta aktivt tillsammans med kommunerna med den nya industrialisering, etableringen av elintensiva företag, som pågår i Norrland. Detta för att skapa en positiv befolkningsutveckling likt den i Skellefteå och Västerbotten.

Kollektivtrafik för hela länet

Kollektivtrafiken är viktig för alla som inte har egen bil eller som vill resa klimatsmart. Buss och tåg ska i första hand anpassas till arbetspendlingens behov. Tidtabeller ska utgå från människors arbetstider.

Vi behöver få en effektivare styrning av kollektivtrafiken. Det är inte optimalt med ett kommunalförbund med sju kommuner och en region. Ett första steg är att regionen aktivt bidrar till att en ny förbundsordning blir fastställd 2023. Regionens ledning har så här långt inte prioriterat frågan. Det vill vi ändra på.

En mer sammanhållen kollektivtrafik är effektivare än att varje kommun beställer trafik lite här och där inom sin egen kommun. Genomförs detta kommer självfinansieringsgraden att öka så som skett i Gävleborg. Nästa steg blir att under planperioden få till stånd att regionen tar över huvudansvaret för kollektivtrafiken genom en skatteväxling med kommunerna 2026.

Sollefteå är den enda kommunen i vårt län utan tågtrafik. Sedan Övre Ådalsbanan är upprustad finns inte längre någon anledning till att det ska fortsätta vara så. I Västerbotten har man infört tågtrafik från Umeå till Lycksele och kan man göra det i Västerbotten så kan också vi i Västernorrland. Regionen bör också se över möjligheterna för persontrafik hela vägen mellan Östersund och Örnsköldsvik.

Regionen måste fortsätta driva på för dubbelspår på Ostkustbanan hela vägen från Härnösand och ner till Gävle. Det är av största vikt för ett effektiva gods- och persontrafikflöden att landets största flaskhals på järnväg byggs bort.

Kollektivtrafik kan inte erbjudas överallt i hela länet. Därför måste infrastrukturen byggas ut med fler pendlarstationer för SJ/Norrtåg och parkeringar som nav för resor med buss, bil och cykel. De ska vara inhägnade, eluttag för motorvärmare, laddstolpar för elfordon och kameraövervakning.

Vi föreslår:

- Att persontrafik med tåg på Övre Ådalsbanan införs med ambitionen att detta implementeras senast 2024.
- Att regionen kraftfullt verkar för att en ny förbundsordning för Kollektivtrafikmyndigheten kommer till stånd under 2023.
- Att regionen verkar för att fler pendlarparkeringar byggs.

Kulturarvet på Murberget i Härnösand

En av de viktigaste förvaltarna av kulturarvet i vårt län är Västernorrlands museum. På Murberget har man förutom ett museum också en mängd kulturhistoriskt intressanta byggnader som man idag inte har råd att underhålla fullt ut.

Museet verkar också regionalt med råd och kunskaper i samband med utgrävningar, fynd och byggnader runt om i Västernorrland. Det har hemslöjdskonsulenter som främjar och bevarar kunskapen om hantverk och slöjdande.

Regionen främjar och utvecklar denna och andra verksamheter som kan bidra till att bättre bevara länets kulturarv och öka kunskapen om dessa. Genom en ökad satsning på kulturarvet kan regionen också bidra till en ökad tillväxt i besöksnäringen.

Vi föreslår:

- Att 21 miljoner avsätts för att säkra byggnaderna på Murberget under mandatperioden och med start på 5 miljoner kr i början på 2024. Förutsättningen är att Härnösands tar sin del av kostnaden.

Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

Vi vill stärka landsbygdens företag och besöksnäringen i Västernorrland genom att verka för att göra det möjligt att ha gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker.

Kriget i Ukraina har aktualiserat frågan om landets och länets självförsörjningsgrad och värdet i att ha en livskraftig landsbygd. Länets lantbrukare kan behöva fler intäktskällor men de bör då inte känna sig bundna av överdrivet regelkrångel.

Vi vill underlätta för landsbygdsföretagen genom att förutsättningar och planer för hur deras verksamheter ska kunna utvecklas.

Vi föreslår:

- Att Region Västernorrland tillställer regeringen ett önskemål till om att få bli försöksregion för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker.